
Aika 05.05.2026, klo 16:30

Paikka Elinympäristöpalveluiden toimiston kahvio

Käsiteltävät asiat

- § 29 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 30 **Pöytäkirjan tarkastus**
- § 31 **Talouden ja toiminnan seuranta**
- § 32 **Taloussuunnitelma 2026-2028, muutostalousarvio 2/2026, elinympäristöpalvelut**
- § 33 **Ulkoliikuntapaikkojen hoidon siirto elinympäristöpalveluille**
- § 34 **Valtuustoaloite 8/2025; Hämeenkyrön kunnan arkiston turvaaminen**
- § 35 **Valtuustoaloite 12/2025; tuulivoimaloille/tuulivoimapuistolle ympäristölupa**
- § 36 **Valtuustoaloite 10/2025; vieraslajien torjunnan pelillistäminen ja tukitoimet Hämeenkyrön kunnan alueella**
- § 37 **Valtuustoaloite 11/2025; Lavajärven leiriranta**
- § 38 **Vesihuoltolaitos; palvelumaksuhinnasto 2026**
- § 39 **Vesihuoltolaitos; liittymismaksut 2026**
- § 40 **Vesihuoltolaitos; veden käyttö- ja perusmaksu 2026**
- § 41 **Vesihuoltolaitos; jäteveden käyttö- ja perusmaksu 2026**
- § 42 **Tippavaaran yritysalueen asemakaava ja asemakaavamuutos; elinympäristölautakunnan lausunto**
- § 43 **Lausunto Hollitien asemakaavamuutoksen luonnosvaihtoehdoista; elinympäristölautakunta**
- § 44 **Elinympäristölautakunnan kokousajat vuonna 2026; syksy**
- § 45 **Ranta-Niskalan kunnallistekniikan urakoitsijan valinta**
- § 46 **Viranhaltijoiden päätösluettelot ja otto-oikeus**
- § 47 **Ilmoitusasiat**

Osallistujat

Risto Linnainmaa, puheenjohtaja
Tuomas Potila, 1. varapuheenjohtaja
Sari Hietala-Karlsson, sihteeri
Katri Alavalkama
Inga-Liisa Humalamäki
Janne Kantti
Pia Lehtonen
Pauliina Mansikkamäki
Pekka Mäkipää
Jari Takala
Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja
Esa Järvenpää
Pirjo Järvensivu
Johanna Rannanjärvi, kunnanjohtaja
Sofia Tomperi, nuorisovaltuuston edustaja

§ 29

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallintosääntö § 4: kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, viimeistään neljä päivää ennen kokousta. Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla. Toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä (Kuntalaki § 103).

Ehdotus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyväksytään asialistalle §:t: 29-47

§ 30

Pöytäkirjan tarkastus

Hallintosääntö 16 §: pöytäkirja tarkastetaan ensisijaisesti sähköisesti.

Elinympäristölautakunta valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Ehdotus

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Pauliina Mansikkamäki ja Janne Kantti.

§ 31

Talouden ja toiminnan seuranta

Talousarvion seuranta raportoidaan valtuustolle osavuosisikatsauksina ja hallitukselle sekä lautakunnille kuukausittain. Raportoinnissa annetaan selvitys merkittäviin poikkeamiin tuloarvioissa ja määrärahojen käytössä. Oheismateriaalina on koko kunnan laajuinen tietopaketti tammi-maaliskuusta.

Talousarvion seurantaraportista käy ilmi, että elinympäristöpalvelut ovat melko hyvin sille asetetussa tavoitteessa.

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunta merkitsee talouden seurantaraportin tiedoksi.

§ 32

Taloussuunnitelma 2026-2028, muutostalousarvio 2/2026, elinympäristöpalvelut

HMKDno-2025-355

Valmistelijat / lisätiedot:

Sari Hietala-Karlsson, toimistopäällikkö, sari.hietala-karlsson@hameenkyro.fi

Valtuusto hyväksyi vuoden 2026 talousarvion 15.12.2025 § 68. Tämä muutostalousarvio on elinympäristölautakunnan ensimmäinen tänä vuonna.

Muutostalousarvio sisältää muun muassa seuraavat muutokset:

- talousarviosta puuttuvia lisäyksiä, jotka ovat johtuneet talousarviosta 2026 olleista virheistä mm. palkkakulujen arvioinneista
- ulkoliikuntapaikkojen hoidon siirron vaikutus elinympäristöpalveluiden syksyn käyttötalouteen, mikäli kunnanhallitus päättää toiminnan muutoksesta. Siirron elinympäristöpalveluille on suunniteltu tapahtuvan 1.9.2026.
- Heinijärven kouluun teetetyistä tutkimuksista
- Kiinteistö Oy Teollisuustaloon liittyvistä muutoksista
- Kotorinteen kuntosalin vuokrasta
- Kaivulupamaksujen tuotto-odotusten kasvusta
- Pysyvät vastaavat on siirretty hallintopalveluihin

Muutostalousarvion eurovaikutus käyttötalouteen: tuotot - 93 000 € ja menojen lisäys - 274 200 €. Elinympäristöpalveluiden ja vesihuoltolaitoksen muutostalousarvio on pykälän liitteenä.

Investointien muutokset päivitetään, koska vielä yksi kilpailutus oli kesken.

Päätöksen peruste hallintosäntö §91

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunta hyväksyy osaltaan muutostalousarvion 2/2023 ja esittää sitä hyväksyttäväksi hallitukselle ja edelleen valtuustolle.

Hyvinvointijaosto, § 13,04.03.2026
Elinympäristölautakunta, § 33, 05.05.2026

§ 33

Ulkoliikuntapaikkojen hoidon siirto elinympäristöpalveluille

HMKDno-2026-85

Hyvinvointijaosto, 04.03.2026, § 13

Valmistelijat / lisätiedot:

Liisa Neronen, talous- ja hallintopäällikkö, liisa.neronen@hameenkyro.fi

Osana talouden vakauttamisohjelmaa on suunnitelma ulkoliikuntapaikkojen hoidon siirrosta elinympäristöpalveluille. Siirrolla haetaan hyötyä liikuntapaikkojen ja muun muassa puistojen hoidon yhdistämisestä. Vapaa-aikapalvelujen henkilöresurssin väheneminen puoltaa tehtävien vähentämistä liikuntapalveluilta. Sivistyspalvelujen hoidettavaksi jää edelleen muita liikuntapalveluita, ja liikuntakoordinaattori jatkaa työskentelyä liikuntapalveluissa.

Elinympäristöpalveluille siirtyy liikunnasta kaksi liikuntapaikkojenhoitajaa. Palvelualueelta toiselle siirtyy myös pyöräkuormaaja ja muuta kalustoa. Elinympäristöpalvelut vastaa jatkossa liikuntapaikkojen maanvuokrasopimuksista ja muun muassa laduntekosopimuksesta. Liikuntapaikkojen hoitoon varatut eurot siirretään syksyn muutostalousarviossa. Tarkemmat toimintatavat, työnjako ja vastuut neuvotellaan palvelualueiden välisellä hyvällä yhteistyöllä.

Lausunto asian ratkaisemiseksi, talous- ja hallintopäällikkö Liisa Neronen:

Hyvinvointijaosto esittää elinympäristölautakunnalle ja edelleen kunnanhallitukselle ulkoliikuntapaikkojen hoidon siirtämistä sivistyspalveluilta elinympäristöpalveluille 1.9.2026 alkaen.

Ehdotus

Esittelijä: Minna Al-Taeshi, kirjasto- ja kulttuuripäällikkö, vapaa-aikapäällikkö

Hyvinvointijaosto päättää talous- ja hallintopäällikön lausunnon mukaisesti.

Päätös

Hyväksyttiin.

Elinympäristölautakunta, 05.05.2026, § 33

Valmistelijat / lisätiedot:

Sari Hietala-Karlsson, toimistopäällikkö, sari.hietala-karlsson@hameenkyro.fi

Osana kunnan talouden vakauttamisohjelmaa on valmisteltu ulkoliikuntapaikkojen hoidon siirtämistä sivistyspalveluilta elinympäristöpalveluille. Siirron tavoitteena on tehostaa toimintaa yhdistämällä liikuntapaikkojen ja puistojen hoito sekä hyödyntää elinympäristöpalveluiden osaamista ja kalustoa. Vapaa-aikapalvelujen henkilöstöresurssien väheneminen puoltaa tehtävien keskittämistä.

Siirron myötä elinympäristöpalveluille siirtyy kaksi liikuntapaikkojen hoitajaa sekä pyöräkuormaaja ja muuta ulkoliikuntapaikkojen hoitoon liittyvää kalustoa. Elinympäristöpalvelut vastaa jatkossa myös liikuntapaikkojen maanvuokrasopimuksista ja esimerkiksi laduntekosopimuksesta. Liikuntapaikkojen hoitoon varatut määrärahat siirretään elinympäristöpalveluille muutostalousarvio 2 yhteydessä, siten että määrärahat ovat käytettävissä 1.9.2026 alkaen.

Palvelualueiden välinen työnjako, toimintatavat ja vastuut tarkennetaan erillisissä yhteistyöneuvotteluissa.

Hyvinvointijaosto on kokouksessaan 4.3.2026 esittänyt elinympäristölautakunnalle ja edelleen kunnanhallitukselle, että ulkoliikuntapaikkojen hoito siirretään sivistyspalveluilta elinympäristöpalveluille 1.9.2026 alkaen.

Päätöksen peruste hallintosäntö §91

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunta esittää kunnanhallitukselle, että ulkoliikuntapaikkojen hoito siirretään sivistyspalveluilta elinympäristöpalveluille 1.9.2026 alkaen hyvinvointijaoston esityksen mukaisesti.

Tiedoksi

Sivistyslautakunta, kunnanhallitus

§ 34

Valtuustoaloite 8/2025; Hämeenkyrön kunnan arkiston turvaaminen

HMKDno-2025-587

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Paloranta, talous- ja hallintojohtaja, tiina.paloranta@hameenkyro.fi
Aino Kuusela, hallintosuunnittelija, aino.kuusela@hameenkyro.fi
Harri Jääskeläinen, tilapalvelupäällikkö, harri.jaaskelainen@hameenkyro.fi

Liitteet

- 1 Tilapalvelupäällikön kuvaus arkistotilojen tilanteesta
- 2 Riskiarvio päätearkistosta, 31.3.2026

Valtuutettu Kati Lahtinen sekä 5 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraan sisältöisen valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 15.12.2025:

"Hämeenkyrön kunnan arkiston turvaaminen

Me allekirjoittaneet valtuutetut olemme huolissamme Hämeenkyrön kunnan arkiston tilanteesta. Joulukuun alun talousarvioseminaarissa kuulumme, että vanhan kunnantalon alakerrassa sijaitsevassa päätearkistossa on tapahtunut vesivahinko ja siellä esiintyy myös paperitoukkia. Lisäksi henkilöstö ei voi mennä sinne enää edes käytettävissä olevilla suojarusteilla. Olemme saaneet lyhyen tilannekatsauksen myös hallintosuunnittelijalta.

Arkiston huono tilanne on jatkunut jo pidempään eikä esimerkiksi kaikkien arkistotietojen saatavuus ole ollut kohtuullisen työn tai kustannusten mukaista. Myös arkiston digitointi on keskeytetty. Erityisesti olemme huolissamme vanhan, kulttuurihistoriallisen aineiston puolesta. Kyse on arkistolain mukaisen tiedon säilymisen turvaamisesta sekä sen saatavuudesta muun muassa tutkijoiden käyttöön.

Teemme aloitteen, että kunta huolehtii ensi tilassa siitä, että arkistomateriaali säilyy ja on käytettävissä arkistolain edellyttämällä tavalla.

*Hämeenkyrössä 15.12.2025
Kati Lahtinen (vihr.)"*

Aloitevastauksen valmistelu

Hallitus päätti 19.1.2026 valtuuston päätösten toimeenpanon yhteydessä lähettää aloitteen valmisteluun hallintopalveluille ja elinympäristöpalveluille. Aloite tulee elinympäristölautakunnan kautta hallitukselle ja siitä edelleen valtuustolle. Määräaika aloitteen tuomiseksi valtuustokäsittelyyn on kesäkuun valtuusto.

Valmisteluryhmä

Valtuustoaloitevastauksen laatimiseen ovat osallistuneet hallintosuunnittelija Aino Kuusela, tilapalvelupäällikkö Harri Jääskeläinen sekä talous- ja hallintojohtaja Tiina Paloranta.

Tausta

Kunnan arkistointia ja tiedonhallintaa ohjaavat Arkistolaki (831/1994), Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019) ja Kansallisarkiston antamat kaikkia kuntia koskevat määräykset ja seurantapäätökset. Lisäksi kunnan arkistointiin ja

tiedonhallintaan vaikuttavat Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/199), Kuntalaki (410/2015), Euroopan Yleinen tietosuoja-asetus (2016/679) ja kansallinen Tietosuojalaki (1050/2018). Arkistolaissa säädetään arkistotoimen järjestämisestä sekä kuntien toiminnassa syntyvien arkistoitavien (ns. pysyvästi säilytettävien) ja määräajan säilytettävien asiakirjojen säilyttämisestä. Tiedonhallintalaissa säädetään tiedonhallinnan järjestämisestä. Tiedonhallinnalla tarkoitetaan tietoprosessien järjestämistä siten, että tietojen saatavuus, löydettävyyys ja hyödynnettävyyys varmistetaan tiedon koko elinkaaren ajan. Arkistointi on siten yksi tiedonhallinnan osa-alueista. Arkistolaki (831/1994) tulee uudistumaan vuoden 2026 aikana ja uudessa laissa tullaan painottamaan yhä enenevässä määrin digitaalista arkistointia.

Kunnan tiedonhallintaa ja arkistointia ohjaa tiedonohjaussuunnitelma, joka sisältää kunnan tehtäväluokituksen, prosessikuvaukset, asiakirjatyyppit ja tietoaineistot, säilytysajat, säilytysperusteet ja muut tarkemmat metatiedot. Tiedonohjaussuunnitelma on korvannut kunnan aiemmin käytössä olleen arkistonmuodostussuunnitelman, jolla arkistointia ennen ohjattiin.

Kunnan toiminnassa syntyy asiakirjoja, jotka ovat asiakirjan tyyppistä riippuen joko arkistoitavia (ns. pysyvästi säilytettäviä) tai määräajan säilytettäviä. Arkistoitavat asiakirjat ovat asiakirjoja, joita kunta ei saa hävittää ja jotka säilytetään ikuisesti. Arkistolaitos (nykyään Kansallisarkisto) määrää Arkistolain 8 § 3 momentin mukaisesti siitä, mitkä asiakirjat tai asiakirjoihin sisältyvät tiedot säilytetään pysyvästi. Tätä Kansallisarkisto tekee antamallaan valtakunnallisilla määräyksillä ja seulontapäätöksillään. Määräajan säilytettävällä asiakirjalla tarkoitetaan puolestaan asiakirjaa, joka säilytetään ennalta määritetyn ajan verran. Säilytysajan päätyttyä asiakirja hävitetään. Monet voimassa olevat lait, kuten kirjanpitolaki, määrittelevät asiakirjat määräajan säilytettäviksi. Niille asiakirjoille, joille ei ole olemassa lakisääteistä säilytysaikaa, kunta määrittelee säilytysajan itse. Kunta ottaa kuitenkin määräaikojen suunnittelussa huomioon Tiedonhallintalautakunnan suositukset tietoaineistojen säilytysajoista.

Asiakirjoja syntyy nykyään pääsääntöisesti digitaalisessa muodossa. Digitaalisessa muodossa syntyneet aineistot säilytetään ja arkistoidaan ensisijaisesti digitaalisina. Tietyt asiakirjakokonaisuudet, kuten toimielinten pöytäkirjat, säilytetään kuitenkin vielä paperisessa muodossa.

Sähköiset arkistojärjestelmät

Hämeenkyrön kunnalla on käytössä erilaisia sähköisiä arkistojärjestelmiä palvelualueillaan. Hallintopalveluissa asianhallinnan ja päätöksenteon sähköisenä ympäristönä toimii CaseM-asianhallintajärjestelmä, johon on mahdollista hankkia myös sähköinen pysyväisarkisto-ominaisuus. Kunnalla ei ole vielä tällä hetkellä kyseistä ohjelman lisäominaisuutta käytössä, mutta lähivuosien suunnitelmissa on hankkia kyseinen ominaisuus. CaseM:ssa oleva asiakirja-aineisto on ohjelmassa sähköisessä muodossa ja odottaa pysyvän säilytyksen ratkaisua. Laskentapalveluilla on käytössään Visman sähköinen arkisto Archive. Archiveen viedään laskentapalveluiden syntyvä kirjanpidon asiakirjamateriaali. Näiden edellä mainittujen lisäksi hallintopalveluilla on käytössään Canonin Therefore-järjestelmä, jossa säilytetään henkilöstöhallinnon ja päätearkiston digitoituja asiakirja-aineistoja.

Elinympäristöpalvelut käyttävät toiminnassaan hallintopalveluiden tavoin CaseM-asianhallintajärjestelmää. Lisäksi rakennusvalvonnalla on käytössään sähköinen Lupapiste.fi-asiointipalvelu, jossa kunnan rakennusvalvonnan lupa- ja poikkeuslupa-

asiakirjat säilytetään sähköisessä muodossa. Sivistyspalveluissa on puolestaan käytössä varhaiskasvatuksen puolella eVaka-järjestelmä, joka ei kuitenkaan omaa varsinaista arkisto-ominaisuutta, jonne arkistoitavat ja pitkän määräajan sisältävät varhaiskasvatuksen asiakirjat voitaisiin erikseen viedä.

Arkistotilat

Hämeenkyrön kunnan arkistotilakokonaisuus koostuu kunnan tiloissa olevista käsiarkistoista, lähiarkistoista ja päätearkistosta. Käsiarkistoilla tarkoitetaan työntekijöiden ja viranhaltijoiden tai työyksikön välittömässä läheisyydessä olevia arkistotiloja. Käsiarkistoissa säilytetään asiakirjoja, joita työntekijät ja viranhaltijat tarvitsevat aktiivisesti työssään. Lähiarkistoilla tarkoitetaan puolestaan toimintayksikön yhteistä arkistotilaa. Työntekijät ja viranhaltijat siirtävät käsiarkistosta lähiarkistoon kunnan toiminnassa syntyneitä asiakirjoja palvelualueen arkistovastaavan avustuksella. Lähiarkistoissa säilytetään asiakirjoja, joita ei tarvita enää aktiivisesti kunnan työntekijöiden ja viranhaltijoiden työtehtävissä. Lähiarkistoja on esimerkiksi kunnan kouluilla ja päiväkodeilla sekä palvelualueiden hallinnon tiloissa. Kunnan päätearkisto sijaitsee vanhan kunnanviraston alakerrassa osoitteessa Härkikuja 7. Päätearkisto toimii kunnan keskitettynä arkistotilana, jossa pitkäaikaisesti säilytettävät ja arkistoitavat asiakirjat säilytetään. Asiakirjahallinnosta vastaava viranhaltija huolehtii yhdessä palvelualueiden kanssa lähiarkistoista tulevien asiakirjakokonaisuuksien siirrosta päätearkistoon. Päätearkistoon siirrettävä asiakirja-aineisto tulee olla ennen siirtoa seulottu palvelualueen toimesta. Edellä mainittujen arkistotilojen lisäksi asiakirja-aineistoa on hallintopalveluiden aikaisemmin käyttämässä hallintotalossa.

Kunnanvirasto on laitettu käyttökieltoon vuonna 2017 ja siten päätearkistoon ei ole viety asiakirja-aineistoa vuoden 2017 jälkeen. Tämän vuoksi palvelualueilla on arkistoitu ja säilytetty vuoden 2017 jälkeen syntyneitä arkistoitavia asiakirja-aineistoja omissa lähiarkistotiloissa.

Liitteenä on tilapalvelupäällikön kuvaus tämän hetken arkistotiloista.

Digitointi

Julkisen hallinnon tiedonhallintalaista annetun lain (906/2019) 19 §):n mukaan muussa kuin sähköisessä muodossa viranomaiselle saapuva asiakirja on muutettava sähköiseen muotoon, jos asiakirja on säädetty arkistoitavaksi taikka lailla tai lain nojalla arkistoitavaksi. Tiedonhallintalaki on tältä osin tullut sovellettavaksi 1.1.2022 alkaen ja sen perusteella asiakirjat, jotka ovat muodostuneet 1.1.2022 alkaen, arkistoidaan yksinomaan sähköisessä muodossa.

Arkistoitavien asiakirjojen (ns. pysyvästi säilytettävien asiakirjojen) digitoinnista on annettu Kansallisarkiston toimesta useita ohjeita ja määräyksiä, joita arkistoyksikön tulee noudattaa. Toimijalle jo muodostuneiden analogisten arkistollisten kokonaisuuksien takautuvaan digitointiin sovelletaan Kansallisarkiston ohjetta Arkistoitavien asiakirjojen digitointia koskevat vaatimukset ja ohjeet, joka on julkaistu vuonna 2024. Arkistoyksikön toiminnassa syntyvien asiakirjojen sähköiseen muotoon muuttamisessa ohjeistetaan Kansallisarkiston vuonna 2025 julkaisemassa ohjeessa nimeltä Arkistoitavien asiakirjojen muuttaminen sähköiseen muotoon.

Hämeenkyrön kunta oli vuonna 2024 mukana yhdessä Kangasalan, Nokian, Oriveden ja Ylöjärven kaupunkien ja Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kuntien kanssa tehdyssä kuntien päätearkistojen digitointipalveluiden kilpailutuksessa (HLP119).

Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy järjesti tarjouskilpailun digitointipalveluista tilaajille 36 kuukauden sopimuskaudeksi sekä toistaiseksi voimassa olevaksi optiokaudeksi. Kilpailutuksen tulos oli se, digitointipalvelut hankittiin edellä mainituille kunnille tarjouskilpailun perusteella parhaiten menestyneeltä tarjoajalta Punamusta Oy:ltä. Sopimuskausi on voimassa 1.6.2024 – 31.5.2026, jonka jälkeen optiona on, että sopimusta voidaan jatkaa toistaiseksi voimassa olevalla optiolla.

Kansallisarkisto tarjoaa arkistoyksiköille, kuten valtionhallinnon ja muun julkishallinnon organisaatioille, tarkoitettua pitkäaikaissäilyttämisen sähköistä arkistointipalvelua. Palvelun idea on se, että arkistoyksiköt kuten kunnat voivat siirtää seulontapäätöksen perusteella määriteltyjä arkistoitavia digitaaliseen muotoon muutettuja asiakirja-aineistoja Kansallisarkiston sähköiseen arkistointipalveluun. Kun digitaalisessa muodossa oleva aineisto on siirretty onnistuneesti Kansallisarkiston sähköiseen arkistoinnin palveluun, on se haettavissa arkistoyksiköille ASTIA-verkkopalvelusta. Palvelun tarkoitus on auttaa ja helpottaa julkishallinnon organisaatiota sähköiseen arkistointiin siirtymisessä. Digitaalisten aineistojen siirtäminen ja palvelun käyttö on arkistoyksikölle toistaiseksi maksutonta.

Kansallisarkisto järjestää sähköisen arkistoinnin palveluun liittyvää SAPA-osaaja-koulutusta, jonka tarkoituksena on opastaa arkistoyksiköitä digitoitujen aineistojen siirroissa Kansallisarkistoon. Koulutus on tarkoitettu erityisesti sellaisille julkishallinnon organisaatioille, jotka ovat siirtämässä digitoitua aineistoa ensimmäistä kertaa Kansallisarkistoon. Hämeenkyrön kunta on ilmoittautunut ja päässyt mukaan SAPA-osaaja-koulutukseen keväällä 2026.

Hämeenkyrön kunta jatkaa päätearkiston analogisten asiakirja-aineistojen digitointia, osallistuu Kansallisarkiston SAPA-osaaja-koulutukseen ja selvittää yhdessä Kansallisarkiston kanssa digitoitujen arkistoitavien asiakirja-aineistojen siirtämistä Kansallisarkiston sähköisen arkistoinnin ASTIA-verkkopalveluun. Hämeenkyrön kunta jatkaa myös toiminnassaan syntyvien asiakirjojen sähköiseen muotoon muuttamista.

Kulttuurihistoriallisesti arvokas asiakirja-aineisto

Kulttuurihistoriallisesti arvokas asiakirja-aineisto on aineistoa, jolla on historiallisesti, yhteiskunnallisesti tai kulttuurillisesti erityistä merkityksellistä yksilölle tai yhteisölle. Kulttuurihistoriallisesti arvokas asiakirja-aineisto kuvaa esimerkiksi kunnan toimintaa, kehitystä, päätöksiä ja ihmisiä ainutlaatuisella tavalla. Kunnassa kulttuurihistoriallisesti arvokasta asiakirja-aineistoa voivat olla esimerkiksi asiakirjat historiallisista rakennuksista, vanhat käsin kirjoitetut päätöspöytäkirjat tai vanha valokuva-aineisto.

Analogisen asiakirjan kulttuurihistoriallinen arvo muodostuu asiakirjan aineellisista ja /tai aineettomista ominaisuuksista. Asiakirja voidaan määritellä kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi esimerkiksi asiakirjan kunnan, iän, sen sisältämän informaation, tallennusformaatin, esteettisyyden, rahallisen arvon, materiaalisten lisäominaisuuksien, harvinaisuuden, hyödynnettävyyden ja tunnearvon perusteella. Paperimuodossa oleva asiakirja voi olla kulttuurihistoriallisesti arvokas, jos se on esim. laadittu erityiselle paperilaadulle tai sisältää erityisiä sinettejä tai postimerkkejä. Asiakirja voi olla kulttuurihistoriallisesti arvokas myös silloin, kun sillä on erityistä merkitystä yksilölle tai yhteisölle.

Jotta asiakirja voidaan katsoa kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi, tulee edellä mainituista kriteereistä täyttyä asiakirjan kunnan (pakollinen kriteeri) lisäksi toinen kriteeri. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaat aineistot arkistoidaan lähtökohtaisesti

sekä alkuperäisessä muodossaan paperisena eli analogisena että digitaalisessa muodossa, jos asiakirjan kunto sen mahdollistaa. Poikkeuksen tähän voi kuitenkin muodostaa esim. homevaurioituneet tai muuten merkittävästi arkistointikelvottomaksi muodostuneet aineistot.

Arkistolain (831/1994) piirissä olevat toimijat, kuten kunnat, arvioivat hallussaan olevien asiakirja-aineistojen kulttuurihistoriallisen arvon itse. Arvioinnin tulee perustua Kansallisarkiston määrittämiin arviointikriteereihin ja arviointi koskee vain jo arkistoitavaksi määrättyjä asiakirjoja. Kunnan tulee arvioinnin tehtyään säilyttää ja arkistoida arvioinnista muodostuva arviointi- ja dokumentaatioasiakirja pysyvästi.

Hämeenkyrön kunnan päätearkisto sisältää edellä mainittuja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita asiakirja-aineistoja. Näitä ovat esimerkiksi vanhat kunnallislautakunnan käsin kirjoitetut päätöspöytäkirjat vuodesta 1848 lähtien. Kulttuurihistoriallisten aineistojen määrää päätearkistossa on vaikeaa arvioida, sillä jokainen asiakirjakokonaisuuden arvo tulee arvioida erikseen Kansallisarkiston kriteerien mukaan. Kulttuurihistoriallista arviointia tullaan tekemään samanaikaisesti päätearkiston asiakirjojen digitaaliseen muotoon muuttamisen yhteydessä.

Määrärahat

Talousarvioon 2026 on hallintopalveluille varattu 300 000 euron määräraha arkiston digitointiin. Määrärahaa ei ehditä kuluttamaan kokonaan tänä vuonna, koska on odotettu Kansallisarkiston SAPA-projektin alkamista, jotta asiakirjojen digitointi voidaan tehdä tavalla, joka sopii Kansallisarkiston sähköiseen arkistopalveluun. Työ on tarkoitus aloittaa vanhoista kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston pöytäkirjoista. Työssä päästään alkuun syksyllä 2026.

Arkistotilan rakentamiseen tai kunnostamiseen ei ole varattu erillisiä määrärahoja. Arkiston paikka ratkeaa kunnan hallinnon tilojen suunnittelun edistyessä. Ratkaisuna on joko rakentaa uutta arkistotilaa tai korjata joku nykyinen tila asianmukaiseksi ja turvalliseksi arkistotilaksi.

Pykälän liitteenä on riskiarvio päätearkistosta.

Päätöksen peruste hallintosääntö § 91

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunta esittää hallitukselle ja edelleen valtuustolle, että se

1. saa pykälän kuvausosan selostuksen vastaukseksi valtuustoaloitteeseen
2. toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi

§ 35

Valtuustoaloite 12/2025; tuulivoimaloille/tuulivoimapuistolle ympäristölupa

HMKDno-2025-596

Valmistelijat / lisätiedot:

Sari Hietala-Karlsson, toimistopäällikkö, sari.hietala-karlsson@hameenkyro.fi

Perussuomalaisten valtuustoryhmä, aloitteen jättäjä Rauno Mäki, ovat jättäneet seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 15.12.2025:

"Esitämme, että Hämeenkyrön kunta/kunnanvaltuusto tekee periaatepäätöksen, että kunnan alueelle tuleville teollisen luokan tuulivoimaloille/tuulivoimapuistoille on haettava ennen rakennusluvan myöntämistä voima-alueelle ympäristölupa.

Ympäristölupaan kirjataan lainsäädännön mukaiset etäisyys, välike ja meluarvot, joita tuulivoimayhtiön on noudatettava ja joita ympäristöviranomaisen valvoo/tarkastelee. Ympäristöluvassa määritellään myöskin voimaloiden purkamisen ja purkuvakuudet. Näistä tarkempia lisätietoja liitteenä.

Ympäristöluvassa määritellään myöskin pohjavesien suojele/suojelusuunnitelma. Pohjavesien pilaaminen on laissa kiellettyä ja sen varmistaminen riittävällä suojelulla, suunnitelmalla ja vuosittaisilla tarkkailuilla on ensiarvoisen tärkeää - näistä lisätietoa liitteenä.

Ympäristölupa on kunnalle suoja sekä työkalu.

Kun toiminta luvitetaan, varmistetaan, että:

- 1. pohjavedet, luonto ja asukkaiden terveys turvataan*
- 2. vastuut ja valvonta ovat selkeitä*
- 3. kunta/kuntalaiset ei joudu maksajiksi toiminnan päätyttyä tai jos ympäristö jotenkin vahingoittuu*
- 4. eri elinkeinot voivat toimia rinnakkain ilman haittoja*
- 5. ympäristölupa myös turvaa tuulivoimayrittäjän oikeudet sekä toiminnan.*

Lisäksi ympäristölupa tekee päätöksenteosta läpinäkyvää, ennakoitavaa ja reilua.

Se on työkalu kestävään kehitykseen - ei sen este.

Hämeenkyrön Perussuomalaisten valtuustoryhmä (PS)"

Aloitevastauksen valmistelu

Hallitus päätti 19.1.2026 valtuuston päätösten toimeenpanon yhteydessä lähettää aloitteen valmisteluun elinympäristölautakunnalle. Määräaika aloitteen tuomiseksi valtuustokäsittelyyn on viimeistään kesäkuun valtuusto.

Asian käsittely

Elinympäristöpalvelut on pyytänyt lausuntoon asiantuntijanäkökulmaa Sastamalan ympäristönsuojelulta, koska ympäristölupa-asiat kuuluvat ympäristönsuojelun tehtäviin.

Elinympäristölautakunnan vastaus valtuustoaloitteeseen

Ympäristönsuojelun näkökulma valtuustoaloitteeseen, jossa ehdotetaan, että Hämeenkyrön kunta tekisi periaatepäätöksen, että kaikilta tuulivoimapuistoilta tarvitaan ympäristölupaa.

Lähtökohtana tuulivoimaloiden rakentamiselle on se, että ne rakennetaan niin kauas asutuksesta, ettei ympäristölupaa tarvita (ympäristöministeriön ohje).

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan, josta säädetään ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukossa 1 (direktiivilaitos) ja taulukossa 2, on oltava ympäristölupa. Tuulivoimalat eivät ole taulukoiden mukaan ympäristöluvanvaraisia hankkeita.

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on lisäksi oltava

- 1) toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista, eikä kyse ole vesilain mukaan luvanvaraisesta hankkeesta;
- 2) jätevesien johtamiseen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun noron pilaantumista;
- 3) toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa 2 (3) 16.4.2025 tarkoitettua kohtuutonta räsitusta.

Tuulivoimalan ympäristöluvan tarve voi perustua lähinnä naapuruussuhdelain 17 §:ssä tarkoitettuun kohtuuttomaan räsitukseen, joka tulisi pystyä osittamaan esimerkiksi mallinnuksin ja selvityksin. Tuulivoimatoiminnalta voidaan edellyttää ympäristölupaa myös toiminnan alkamisen jälkeen todettujen haittojen perusteella, esimerkiksi mikäli melumittauksissa havaitaan melun raja-arvojen ylityksiä. Tuulivoimalan toiminnasta mahdollisesti aiheutuviin haitallisiin melu- tai välkevaikutuksiin voidaan tarvittaessa puuttua joko ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi annettavalla yksittäisellä määräyksellä (YSL 180 §) tai edellyttämällä tuulivoimalalta ympäristölupaa (YSL 27 §) sen vuoksi, että toiminnasta saattaa aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa (26/1920, NaapL /naapuruussuhdelaki) tarkoitettua kohtuutonta räsitusta (YSL 27.2,3 §). Sen sijaan esimerkiksi tuulivoimalan maisemavaikutuksiin ei voida puuttua yksittäisellä määräyksellä, eivätkä ne myöskään aiheuta ympäristönluvanvaraisuutta (ympäristöministeriön ohje s. 51).

Valtion ympäristölupaviranomaisen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivallasta säädetään ympäristönsuojelulain 34 §:ssä ja ympäristönsuojeluasetuksen (Vna 713/2014) 1 ja 2 §:ssä. Ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n 3 momentin mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ympäristönsuojelulain 27 §:n 3 kohdassa tarkoitetun kohtuutonta haittaa naapuruussuhteissa aiheuttavan toiminnan lupa-asian, jollei ympäristönsuojelulain 34 §:stä johdu muuta.

Naapuruussuhdelain 17 § 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta räsitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä,

valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista. 17 §:n 2 momentin mukaan arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat. Naapuruussuhdelain mukaisessa arvioinnissa keskeistä on se, aiheutuuko tuulivoimahankkeesta lähikiinteistöille sellaista haittaa, jota voidaan pitää kohtuuttomana ottaen huomioon alueen käyttötarkoitus, paikalliset olosuhteet sekä toiminnan laajuus ja luonne. Tuulivoimahankkeen tapauksessa kohtuuttoman rasituksen arviointiperusteita ovat muun muassa meluhaitta, varjovälke, maisemavaikutukset, etäisyys asutukseen sekä kumulatiiviset vaikutukset.

Eryteisesti suurten tuulivoimaloiden toteutuksen tulisi lähtökohtaisesti perustua alueidenkäyttölakiin (132/1999), eli tuulivoimaloille soveltuvat alueet määritellään kaavassa (ympäristöministeriö - tuulivoimarakentaminen). Kaavoitusprosessissa kiinnitetään huomiota ja pyritään siihen, ettei tuulivoimaloista aiheudu sellaista kohtuutonta haittaa naapureille, että ympäristölupaprosessiin olisi tarvetta.

Alueidenkäyttölaki säätelee kaavojen laatimista. Alueidenkäyttölain 9 §:ssä säädetään vaikutusten selvittämisestä kaavaa laadittaessa. Kyseisen säännöksen 1 momentin perusteella kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvittäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Saman säännöksen 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Tuulivoimalaa koskevia selvityksiä voivat olla esimerkiksi melu- ja väkemmallinnukset, jotka pääosin tehdään enimmäisperiaatteella eli mallinuksissa tarkastellaan eniten rasitusta aiheuttavaa vaihtoehtoa. Lisäksi selvityksiä voidaan tehdä esimerkiksi pohjavesiin liittyen.

Myös yleiskaavalle säädetään alueidenkäyttölaissa sisältövaatimuksia. Yleiskaavaa laadittaessa on muun muassa otettava huomioon ympäristöhaittojen vähentäminen (alueidenkäyttölaki 39.2,7 §). Nämä seikat on selvittävä ja otettava huomioon siinä määrin, kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät (alueidenkäyttölaki 39.3 §). Yleiskaavamääräykset voivat koskea esimerkiksi maankäytön tai rakentamisen erityistä ohjausta tietyllä alueella sekä haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista (alueidenkäyttölaki 41.1 §).

Kaavoituksen vaiheissa kunnan asukkaat voivat osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta (alueidenkäyttölaki 62 §). Mikäli hankkeen toteuttamiseksi laadittavan kaavan ja hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) ovat samanaikaisesti vireillä, kuulemiset voidaan sovittaa yhteen (alueidenkäyttölaki 62 a §).

Alueidenkäyttölain 10 a luvussa annetaan myös suoraan tuulivoimarakentamista koskevia erityisiä säännöksiä ja alueidenkäyttölain 77 a §:ssä todetaankin, että oikeusvaikutteista yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan tuulivoimalan rakentamisluvan perusteena rakentamislain 46 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä niillä alueilla, joilla yleiskaavassa on siitä erikseen määrätty. 77 b §:ssä säädetään

tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityisistä sisältövaatimuksista eli sen lisäksi, mitä yleiskaavasta muutoin säädetään (ks. yllä), on huolehdittava siitä, että 1) yleiskaava ohjaa riittävästi rakentamista ja muuta alueiden käyttöä kyseisellä alueella; 2) suunniteltu tuulivoimarakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu maisemaan ja ympäristöön; tuulivoimalan tekninen huolto ja sähkönsiirto on mahdollista järjestää. Toisin sanoen, mikäli tuulivoimalalle laaditaan yleiskaava alueidenkäyttölain 77 a §:n mukaisesti, voidaan kaavaa käyttää suoraan tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Kun edellä esiin tuodut alueidenkäyttölain säännökset otetaan huomioon, ei ympäristölupamenettelyä tulisi vaatia myöskään esimerkiksi pelkästään naapureiden kuulemiseksi, koska naapureilla ja kaikilla, joihin tuulivoimalan rakentaminen ja suunnittelu vaikuttaa, on mahdollisuus antaa mielipiteitä ja muistutuksia jo yleiskaavaa laadittaessa sekä mikäli hankkeen toteuttamiseksi on vireillä ympäristövaikutusten arviointimenettely, myös tämän menettelyn yhteydessä.

Usein tuulivoimalahankkeille tehdään myös ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa laissa (252/2017, YVA-laki) tarkoitettu arviointi eli YVA-menettely. YVA-lakia sovelletaan sellaisiin hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. YVA-lain liitteessä 1 esitetään ne hankkeet, joihin lakia sovelletaan (YVA-laki 3.1 §). Liitteen 1 kohdan 7 alakohdan 8 mukaan YVA-menettelyä vaativat tuulivoimalahankkeet, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai kokonaisteho vähintään 45 megawattia. Arviointimenettelyä voivat vaatia myös muut, kuin liitteessä 1 mainitut hankkeet, mikäli hanke todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3.2 §). Yhteysviranomaisen tarkastaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen riittävyuden ja laadun sekä laatii tämän jälkeen perustellun päätelmänsä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista (YVA-laki 23 §). Yhteysviranomaisen voi myös vaatia arviointiselostusta täydennettäväksi, mikäli se on puutteellinen (YVA-laki 24 §). YVA-menettelyssä arvioidaan lähtökohtaisesti hankkeen vaikutukset pohjavesille, ilmastoon, lajistoon sekä kulttuuri- ja sosiaalisiiin arvoihin.

Kaavalla ei kuitenkaan voida ratkaista erityislainsäädännön piiriin kuuluvia asioita, joten tuulivoimalan sijainnista riippuen, voi tuulivoimalan toteuttaminen edellyttää myös esimerkiksi ympäristölupaa. Ympäristöluvalla voitaisiin rajoittaa lähinnä meluhaittoja. Meluhaittojen, välkehaittojen ja muidenkin haittojen arviointi tulisi ensisijaisesti tehdä ja usein tehdäänkin jo tuulivoimaa suunnitellessa. Mikäli suunnitteluvaiheen selvitysten perusteella melun ohjearvot saavutetaan, olisi ympäristölupa tarpeeton ja sen hakeminen selvityksistä huolimatta kuormittaisi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisesta sekä lausunnon antavia viranomaisia tarpeettomaksi sekä viivyttäisi tuulivoimalan käyttöönottoa perusteettomasti jopa kuukausilla.

Johtopäätöksenä ympäristönsuojelu toteaa, että lähtökohta on, että tuulivoimaloilta ei tulisi vaatia ympäristölupaa säännönmukaisesti, vaan ainoastaan, mikäli toiminnan alkamisen jälkeen havaitaan haittoja naapurustossa, tai mikäli muulla perusteella voidaan arvioida, että tuulivoimala voi aiheuttaa naapurussuhdelaissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Myös Vaasan

hallinto-oikeus on ratkaisussaan 16/0259/2 on todennut, että "kun yhtiö ei ollut ryhtynyt harjoittamaan alueella tuulivoimalatoimintaa, yhtiö ei ollut toiminut ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti eikä yhtiötä siten voitu velvoittaa hakemaan etukäteen ympäristölupaa toiminnalleen".

Erityisesti suurten tuulivoimaloiden osalta selvitystyö tehdään hyvin perusteellisesti jo ympäristövaikutusten arvioinnissa ja/tai kaavoitusmenettelyssä eikä usein ympäristöluvan vaatimiselle ole perusteita.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (245/2014) 27 §, 180 §

Alueidenkäyttölaki (132/1999) 9 §, 39 §, 41 §, 62 §, 62 a §, 77 a §, 77 b §

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (252/2017) 3 §, 23 §, 24 §

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 1 §, 2 §

Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisu 16/0259/2 (8.11.2016)

Ympäristöministeriö, tuulivoimarakentamisen suunnittelu, ympäristöhallinnon ohjeita 5/2016

Ympäristöministeriö, <https://ym.fi/tuulivoimarakentaminen>

Päätöksen peruste hallintosäätö § 112

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

1. Elinympäristölautakunta päättää antaa kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle edellä esitetyn lausunnon vastauksena valtuustoaloitteeseen.
2. toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi

Tiedoksi

kunnanhallitus

§ 36

Valtuustoaloite 10/2025; vieraslajien torjunnan pelillistäminen ja tukitoimet Hämeenkyrön kunnan alueella

HMKDno-2025-592

Valmistelijat / lisätiedot:

Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja, ritva.asula-myllynen@hameenkyro.fi

Valtuuston kokouksessa 15.12.2025 Vihreiden valtuustoryhmä, aloitteen 1. allekirjoittaja Mira Card sekä 4 muuta, on jättänyt seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Aloite vieraslajien torjunnan pelillistämisestä ja tukitoimista Hämeenkyrön kunnan alueella

Hämeenkyrössä on kasvava ongelma luonnossa leviävistä ja kotoperäistä lajistoa uhkaavista haitallisista vieraslajeista. Tällaisia lajeja ovat muun muassa komealupiini, jättipalsami, karhunköynnös ja etelänruttojuuri. Myös haitalliset eläinlajit, kuten espanjansiruetanat, aiheuttavat merkittävää haittaa.

Vieraslajien torjunta on kriittistä, sillä ne:

- Heikentävät luonnon monimuotoisuutta: Esimerkiksi komealupiini ja jättibalsami leviävät aggressiivisesti, syrjäyttävät nopeasti kotoperäistä kasvillisuutta ja köyhdyttävät paikallista lajistoa. Lupiini muuttaa lisäksi maaperän typpipitoisuutta, mikä estää alkuperäisten lajien paluuta.*
- Aiheuttavat lisäkustannuksia: Hoitamattomat ja levinneet esiintymät aiheuttavat kunnalle merkittäviä taloudellisia lisäkustannuksia tulevaisuudessa. Torjuntatoimien aloittaminen viivyttelöllä kasvattaa ongelmaa ja nostaa torjunnan hintaa.*
- Perinteiset menetelmät ovat riittämättömiä: Kunnan tekemät tienvarsiniitot eivät usein ole riittävä tapa torjua näitä lajeja niiton ajoituksen tai laitteiden rajallisten toimintasäteen vuoksi. Pahimmillaan väärin ajoitettu niitto voi edesauttaa vieraslajien leviämistä. Lajeja on poistettava myös alueilla, joihin isoilla koneilla ei päästä.*

Ratkaisumalliksi me Hämeenkyrön Vihreät ehdotamme, että Hämeenkyrön kunta ottaa käyttöön vieraslajien torjuntaan tähtäävän pelillistämismallin hyödyntäen kansalaisosallistumista. Crowdsorsan kaltaiset mobiilipohjaiset mallit mahdollistavat poiston juuri niillä alueilla (esim. pensaikot ja ranta-alueet), joihin perinteinen koneellinen torjunta ei ylety.

Kansalaisedut:

Pelillistäminen on osoittautunut erittäin suosituksi ja tehokkaaksi useissa kymmenissä kunnissa Suomessa. Se siirtää työtä kunnan työntekijöiltä aktiivisille asukkaille. Nuoret ja muut asukkaat voivat saada kesätyönomaisesti tuloja ja samalla oppia tuntemaan suomalaista luontoa.

Malli myös edistää asukkaiden sitoutumista ja yhteisöllisyyttä omaan kotikuntaan. Rakenne on joustava, sillä kunta voi jaksottaa käytettäviä varoja siten, että vieraslajien uusintapoistoja voidaan tehdä useaan kertaan saman kasvukauden aikana lajien biologisen kasvurytmin mukaisesti.

Pelillistämisen menestyksen varmistamiseksi kunnan on järjestettävä riittävät tukitoimet:

Keräyspisteet:

Kunnan on osoitettava tai järjestettävä asianmukaiset keräyspisteet tai -päivät, jotta poistetut kasvimassat (etenkin siemenelliset osat) eivät päädy takaisin luontoon tai polttoon soveltumattomina. Myös etanoille tarvitaan asianmukainen ohjeistus ja/tai keräysväylä.

Kunnan tulee laatia selkeä ja helposti saavutettava ohjeistus siitä, miten kukin haitallinen vieraslaji poistetaan oikeaoppisesti ja turvallisesti. Kunnan tulisi tehdä yhteistyötä paikallisten yhdistysten, koulujen ja nuorisotoimen kanssa pelin markkinoinnissa ja jalkauttamisessa.

Ehdotus:

Me allekirjoittaneet ehdotamme, että Hämeenkyrön kunta budjetoi ja osallistuu vieraslajien torjuntaan tähtäävän pelillistämisen käyttöönottamiseen ja sen edellyttämiin tukitoimiin. Näiden toimenpiteiden avulla palautamme luontoa kotoperäisille kasveille ja edistämme paikallisten sitoutumista Hämeenkyröön.

Hämeenkyrössä 15.12.2025, Hämeenkyrön Vihreä valtuustoryhmä"

Aloitevastauksen valmistelu

Hämeenkyrön kunnanhallitus päätti 19.1.2026 valtuuston päätösten toimeenpanon yhteydessä lähettää aloitteen valmisteluun elinympäristölautakunnalle. Määräaika aloitteen tuomiseksi valtuustokäsittelyyn on kesäkuun valtuusto.

Asian käsittely

Hämeenkyrön kunnan alueella esiintyy useita haitallisia vieraslajeja, esimerkiksi komealupiini, jättipalsami, karhunköynnös ja etelänruttojuuri. Näiden lajien leviäminen aiheuttaa merkittäviä haasteita luonnon monimuotoisuudelle, maankäytölle ja kunnan ylläpitovastuulle. Haitallisten vieraslajien torjunta on pitkäjänteistä työtä, johon liittyy useita käytännön, taloudellisia ja toiminnallisia reunaehtoja.

Yksi keskeisimmistä haasteista on torjunnan jatkuvuus. Haitallisten vieraslajien poistaminen edellyttää usean vuoden ajan toistuvia toimenpiteitä, sillä yksittäinen niitto tai kitkentä ei yleensä riitä hävittämään kasvustoa pysyvästi. Erityisesti komealupiini ja jättipalsami uusiutuvat nopeasti, mikäli torjunta keskeytyy tai ajoitetaan väärin.

Toinen merkittävä haaste liittyy torjuntamenetelmien soveltuvuuteen. Kunnan tekemät perinteiset hoitotoimenpiteet, kuten tienvarsien koneellinen niitto, eivät aina ole tehokkaita haitallisten vieraslajien torjunnassa. Osa esiintymistä sijaitsee alueilla, joihin raskaalla kalustolla ei ole pääsyä. Väärin ajoitettu niitto voi edesauttaa lajien leviämistä.

Henkilöstö- ja resurssikysymykset muodostavat oman haastekokonaisuutensa. Haitallisten vieraslajien torjunta kilpailee samoista kunnossapidon ja ympäristöhoidon resursseista muun lakisääteisen toiminnan kanssa. Erityisesti vaikeasti torjuttavat lajit vaativat useita työvaiheita ja pitkäjänteistä seuranta.

Lisähaasteita syntyy vastuunjaosta kunnan, valtion ja yksityisten maanomistajien välillä. Kunta voi toteuttaa torjuntatoimia omilla alueillaan, mutta muilla alueilla torjunta perustuu pitkälti maanomistajien omaan aktiivisuuteen. Tämä tekee torjunnasta epätasaista ilman laajaa tiedottamista ja yhteistyötä.

Kunnan ilmasto-ohjelma hyväksyttiin valtuustossa 16.12.2024. Siinä on asetettu tavoitteeksi tukea luonnon monimuotoisuutta esimerkiksi toteuttamalla kunnostus- ja ennallistamistoimenpiteitä vieraslajien osalta. Aloitteessa ehdotettu pelillistäminen ja sitä kautta joukkoistettu torjunta voi olla perinteisten hoitotoimenpiteiden täydentäjä, ei niiden korvaaja. Pelillistäminenkin vaatii usean vuoden toistoja ja kuntalaisten pitkäaikaista sitoutumista ollakseen vaikuttava apu vieraslajien torjunnassa. Menetelmä edellyttää kunnalta alustan luomista fyysisistä paikoista, missä on kunnalla maanomistusta ja missä kyseisiä vieraslajeja esiintyy. Tällaista tietoaineistoa ei kunnassa ole valmiina. Myös valvonta vaatii kunnalta työpanosta. Vuoden 2027 talousarviota valmisteltaessa voidaan selvittää mahdollisuuksia osoittaa resursseja vieraslajien torjuntaan oman työn lisäksi joukkoistamalla torjuntaa pelillistämisen avulla.

Päätöksen peruste hallintosääntö § 112

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

1. Elinympäristölautakunta päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selosteosan mukaisesti hallitukselle, joka lähettää sen edelleen valtuustolle.
2. toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi

Tiedoksi

kunnanhallitus

§ 37

Valtuustoaloite 11/2025; Lavajärven leiriranta

HMKDno-2025-594

Valmistelijat / lisätiedot:

Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja, ritva.asula-myllynen@hameenkyro.fi

Valtuuston kokouksessa 15.12.2025 Perussuomalaisten valtuustoryhmä, aloitteen 1. allekirjoittaja Janne Mäkinen, jätti seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Esitämme, että Hämeenkyrön kunta peruu suunnitellun Lavajärven leirirannan alueen omakotitonttien myynnin niiden kuntatalouteen mitättömästi vaikuttavan mahdollisen myyntisumman vuoksi.

Esitän myös, että Hämeenkyrön kunta jatkaa mainitun leirirannan vuokrasopimusta Lavajärven-Komin kyläyhdistys ry:n kanssa edelleen kymmenellä vuodella. Tämä mahdollistaa myös mm. Joutsenten reitin avustusten hakemista ja kannustaa paikallisia aktiiveja jatkossakin kunnostamaan ja edelleen ylläpitämään leirirannan rakennuksia ja ympäristöä koko kyläyhteisön edun nimissä.

Hämeenkyrössä 15.12.2025, Hämeenkyrön Perussuomalaisten valtuustoryhmä (PS)"

Aloitevastauksen valmistelu

Hallitus päätti 19.1.2026 valtuuston päätösten toimeenpanon yhteydessä lähettää aloitteen valmisteluun elinympäristölautakunnalle. Määräaika aloitteen tuomiseksi valtuuston käsittelyyn on kesäkuun valtuusto.

Asiankäsittely

Hämeenkyrön kunnanhallitus päätti 19.1.2026 valtuuston päätösten toimeenpanon yhteydessä lähettää aloitteen valmisteluun elinympäristölautakunnalle. Määräaika aloitteen tuomiseksi valtuustokäsittelyyn on kesäkuun valtuusto.

Hämeenkyrön kunta omistaa Lavajärvellä Järvilaidun -nimisen kiinteistön (108-437-9-8) maapinta-alaltaan 2,25 hehtaaria. Alueella sijaitsee vanha leirintäaluekokonaisuus. Kunnan omistukseen kuuluu maa-alan lisäksi leirintäalueen rakennukset, rakenteet, laitteet, liittymät ja irtaimisto.

Kunnalla ei ole itsellä alueella mitään leirintäalue- tai majoitustoimintaa, vaan se on mahdollistanut alueen leiri- ja virkistyskäytön pitkäaikaisena kuntalais- ja yhdistystoiminnan kohteena vuokraamalla alueen Lavajärven#Komin kyläyhdistyksen käyttöön. Rannalla on sallittu myös maksuton soutuvenevalkamapaikka. Aluetta koskeva kunnan ja kyläyhdistyksen välinen vuokrasuhde on ollut voimassa ensin ajalla 2003-2008, mutta sitä on päivitetty (KH 30.6.2003 88 §) niin, että sopimus on laadittu 20 vuoden ajalle ja se sopimus päättyi varsinaisesti vuonna 2023. Vuokra on ollut 20 vuoden sopimusajalta yhteensä 2 euroa. Sopimuksen ensimmäinen vuositarkennus vuodelle 2024 koski pinta-alan muutosta eli se määriteltiin noin yhdeksi hehtaariksi kahden sijaan. Sopimusta on jatkettu viimeksi määräaikaisesti samoin ehdoin 31.12.2025 asti, sillä on haluttu tarkastella alueen käyttöä kunnan näkökulmasta. Samalla on tarkistettava säädösten asettamat vaatimukset alueen käytölle, kiinteistön nykyarvo sekä rakennusten korjausvelka.

Vuokraamisen pääperusteena on aina ollut se, että kunnalle ei saa muodostua kustannuksia sellaisista kohteista, joille ei ole käyttöä omassa palvelutuotannossa. Valvontavastuu sopimuksen ja lain noudattamisesta ei siirry sopimuksella, vaan jää silti kunnalle. Sopimuksessa on veloitettu vuokralaista huolehtimaan siitä, että sillä on kaikki toiminnassaan tarvittavat viranomaisluvut ja että se noudattaa toimintaansa liittyviä lainsäädännön ja viranomaisten mahdollisesti asettamia vaatimuksia ja määräyksiä. Vuokralaiselle on asetettu velvollisuus huolehtia rakennusten ja vuokra-alueen kunnossapidosta, siisteydestä ja turvallisuudesta. Vuokralaisen vastuulla on ollut vastata kaikista käyttö- ja kunnossapitokustannuksista sekä alueelle johtavan tien kesä- ja talvikunnossapidosta.

Alueen tulevaisuus on ollut esillä sekä kaavatoimikunnassa että kunnan maankäyttöryhmässä. Myös kunnanhallituksen kokouspiirissä on asia ollut esillä. Kaavatoimikunnassa on ohjeistettu vuonna 2024 kaavoitusta valmistelemaan poikkeamislupia kahden omakotitontin paikan saamiseksi rinteeseen ja lupajaosto hyväksyi ne. Maankäytön ryhmässä on todettu, että tonttien saaminen myyntiin edellyttää rantaan johtavan tien kunnostamista ja yksityistiekunnan perustamista.

Säädösten näkökulmasta aloitteeseen liittyen leirikeskuksen tulevaisuutta tulee tarkastella siten, että kuntalaisten tasapuolinen kohtelu toteutuu kuntalain, hallintolain ja kilpailulain mukaan. Uudistunut ympäristönsuojelulaki asettaa myös omat haasteensa alueen nykyiselle jätevesijärjestelmälle, joka tulee ympäristötarkastajan mukaan saattaa lain vaatimusten tasolle jos nykyisiä rakennuksia käytetään. Kyse ei ole vähäisestä korjauksesta, vaan järjestelmän uudistamisesta (suunnittelu, mitoitus ja toteutus).

Kunnan tahtotilana on näkynyt kylän elinvoiman lisääminen asuinrakentamisen kautta ja uimapaikan sekä venevalkaman säilyttäminen kuntalaisten virkistyskäytössä.

Kiinteistölle ei ole esitetty investointimäärärahoja, sillä periaatteena on ollut realisoida sellaiset kohteet, joille ei kunnan omassa palvelutuotannossa ole käyttöä tai lakisääteistä veloitetta. Jätevesijärjestelmään uudistamisen maksaa arviolta minimissään 30 000 euroa ja tien minimikunnostus 30 000 euroa ja molemmat olisi tehtävä, mikäli alueen käyttöä jatkettaisi edelliseen tapaan.

Elinympäristöpalveluissa tarkastellaan alueen tulevaisuutta tämän vuoden aikana kohti lopullista päätöksentekoa alueen käytöstä elinympäristölautakunnan kautta kunnanhallitukselle edellä mainitut näkökulmat, lainsäädäntö ja taloustilanne huomioiden.

Päätöksen peruste hallintosääntö § 112

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

1. Elinympäristölautakunta päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selosteosan mukaisesti hallitukselle, joka lähettää sen edelleen valtuustolle.
2. toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi

Tiedoksi

kunnanhallitus

§ 38

Vesihuoltolaitos; palvelumaksuhinnasto 2026

HMKDno-2026-214

Valmistelijat / lisätiedot:

Jari Luoma, yhdyskuntatekniikan päällikkö, jari.luoma@hameenkyro.fi

Vesihuoltolaitoksen erilliset palvelumaksut perustuvat palvelujen tuottamisesta aiheutuviin keskimääräisiin kustannuksiin. Kustannukset muodostuvat henkilöstön työajasta, kaluston ja ajoneuvojen käytöstä, materiaaleista sekä toiminnan hallinnollisista yleiskustannuksista. Maksujen mitoituksessa on huomioitu kustannusten keskimääräinen taso siten, että maksut ovat kustannusvastaavia ja kohtuullisia vesihuoltolain edellyttämällä tavalla.

Erilliset palvelumaksut määräytyvät aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ja kohdistetaan vain niille asiakkaille, jotka käyttävät kyseisiä palveluja. Näin varmistetaan, että yksittäisistä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset eivät kohdistu muiden asiakkaiden maksettavaksi esimerkiksi perusmaksujen kautta.

Hinnoittelu on yhtenäinen ja tasapuolinen kaikille asiakkaille vastaavissa tilanteissa. Maksut on määriteltävä selkeinä ja ennakoitavina taksoina, jotta asiakkaalla on etukäteen tieto palvelun kustannuksista. Maksut ovat myös yleisesti linjassa muiden vastaavien vesihuoltolaitosten hinnoittelun kanssa.

Lisäksi erillisten palvelumaksujen tarkoituksena on tarvittaessa ohjata palvelujen tarkoituksenmukaiseen käyttöön ja vähentää tarpeettomia toimenpiteitä.

Edellisen kerran palvelumaksuhinnasto on tarkistettu vuonna 2014.

Päätöksen peruste hallintosäätö §91

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunta päättää, että palvelumaksuhintoja korotetaan 50 %.

§ 39

Vesihuoltolaitos; liittymismaksut 2026

HMKDno-2026-213

Valmistelijat / lisätiedot:

Jari Luoma, yhdyskuntatekniikan päällikkö, jari.luoma@hameenkyro.fi

Liittymissopimuksen tekeminen ja maksun maksaminen oikeuttavat kiinteistön liittymään vesihuoltolaitoksen verkostoon.

Voimassaolevan taksan mukaan enintään kahden asunnon pientalojen liittymismaksut peritään maksuluokittain (3 maksuluokkaa) kiinteistön kerrosalan mukaan. Muiden kiinteistöjen liittymismaksu määräytyy Hämeenkyrön kunnan vesihuoltolaitoksen maksut -lomakkeessa olevien kaavojen mukaan. Lisäliittymismaksua peritään pientalojen osalta silloin, kun laajennuksen johdosta kiinteistö siirtyy seuraavaan maksuluokkaan ja muiden kiinteistöjen osalta kun kerrosala kasvaa vähintään 10 %. Liittymismaksuista on peritty arvonnalisäveroä 1.4.2004 alkaen. Vesihuoltolain mukaan vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa laitoksen kaikki kustannukset. Liittymismaksuja on viimeksi tarkistettu vuonna 2018.

Vesijohtoverkoston liittymismaksut 1.10.2025 alkaen:

Pientalojen liittymismaksut:

Luokat	Asunnon kerrosala	verottomat hinnat	verolliset hinnat (alv 25,5 %)
Maksuluokka 1	< 100 m ²	1 155 €	1 449,53 €
Maksuluokka 2	100-200 m ²	1 502 €	1 885,01 €
Maksuluokka 3	>200 m ²	1 900 €	2 384,50 €

Muiden kiinteistöjen

vesijohtoverkostoon liittymismaksun määräytyminen

Vesihuoltolaitoksen liittymismaksu määräytyy kiinteistön käyttötarkoituksen, laajuuden ja palveluiden käytön perusteella seuraavasti:

Liittymismaksu = kiinteistötyypin mukainen kerroin x rakennusluvan mukainen kerrosala x palvelukerroin 0,4 x 1,26 €.

Jätevesiverkoston liittymismaksut 1.10.2025 alkaen:

Pientalojen liittymismaksut:

Luokat	asunnon kerrosala	liittymismaksu jätevesi	verollinen alv 25,5 %	liittymismaksu hulevesi	verollinen alv 25,5 %
Maksuluokka 1	<100 m ²	1 365,00 €	1 713,07 €	525,00 €	658,88 €
Maksuluokka 2	100-200 m ²	2 047,50 €	2 569,61 €	735,00 €	922,43 €

Maksuluokka 3	>200 m ²	3 276,00 €	4 111,38 €	945,00 €	1 185,98 €
---------------	---------------------	------------	------------	----------	------------

Muiden kiinteistöjen liittymismaksujen määräytyminen

Vesihuoltolaitoksen liittymismaksu jätevesiverkostoon määräytyy kiinteistön käyttötarkoituksen, laajuuden ja palveluiden käytön perusteella seuraavasti:

LIITTYMISMAKSU, JÄTEVESI:

Liittymismaksu = kiinteistötyypin mukainen kerroin x rakennusluvan mukainen kerrosala x palvelukerroin (0,4 = jätevesi) x 1,36 €.

LIITTYMISMAKSU, HULEVESI:

Liittymismaksu = kiinteistötyypin mukainen kerroin x rakennusluvan mukainen kerrosala x palvelukerroin (0,2 = hulevesi) x 1,57 €.

Ehdotettu hintojen korotusten arvioitu vaikutus vesihuoltolaitoksen tuloihin yhteensä on n. 6 000 €/vuosi (alv 0 %).

Oheismateriaali: Vesihuoltolaitoksen maksut 1.10.2025.

Päätöksen peruste hallintosäntö §91

Ehdotus

Esittelijä: Salassapidettävät tiedot poistettu.

Elinympäristölautakunta päättää, että kaikkia verottomia liittymismaksuja korotetaan 15 %.

Pientalojen vesiliittymismaksut

Luokat	Asunnon kerrosala	verottomat hinnat	verolliset hinnat(alv 25,5%)
Maksuluokka 1	< 100 m ²	1 328,25 €	1 666,96 €
Maksuluokka 2	100-200 m ²	1 727,30 €	2 167,76 €
Maksuluokka 3	>200 m ²	2 185 €	2 742,18 €

Muut kiinteistöt

Liittymismaksu = kiinteistötyypin mukainen kerroin x rakennusluvan mukainen kerrosala x palvelukerroin 0,4 x 1,45 €.

Luokat	asunnon kerrosala	liittymismaksu jätevesi	verollinen alv 25,5 %	liittymismaksu hulevesi	verollinen alv 25,5 %
Maksuluokka 1	<100 m ²	1 569,75 €	1 970,04 €	603,75 €	757,71 €
Maksuluokka 2	100-200 m ²	2 354,63 €	2 955,06 €	845,25 €	1 060,79 €
Maksuluokka 3	>200 m ²	3 764,40 €	4 724,32 €	1 086,75 €	1 488,40 €

LIITTYMISMAKSU, JÄTEVESI:

Liittymismaksu = kiinteistötyypin mukainen kerroin x rakennusluvan mukainen kerrosala x palvelukerroin (0,4 = jätevesi) x 1,564 €.

LIITTYMISMAKSU, HULEVESI:

Liittymismaksu = kiinteistötyypin mukainen kerroin x rakennusluvan mukainen kerrosala x palvelukerroin (0,2 = hulevesi) x 1,8055 €.

Korotukset ja hinnat tulevat voimaan 1.10.2026.

§ 40

Vesihuoltolaitos; veden käyttö- ja perusmaksu 2026

HMKDno-2026-212

Valmistelijat / lisätiedot:

Jari Luoma, yhdyskuntatekniikan päällikkö, jari.luoma@hameenkyro.fi

Kunnanvaltuusto päätti 16.2.2002 § 39 vesihuoltolaitoksen aloittavasta taseesta. Kunnan pääomasijoitus on 1 404 706 euroa, muodostuen kokonaan peruspääomasta (ei lainaa).

Vesihuoltolaitoksen peruspääoma kasvoi 1,4 milj. eurosta 3,2 milj. euroon v. 2005, kun aiempien vuosien liittymismaksupääomat siirrettiin kunnan peruspääomaan ja edelleen vesihuoltolaitoksen peruspääomaan. Korko laskettiin 1.1. - 30.6. 1,4 milj. eurolle ja loppuvuosi 3,2 milj. eurolle. Valtuuston 1.10.2018 päätöksellä vuodesta 2019 alkaen peruspääoman korko vahvistetaan omistajapolitiikan määrittämällä tavalla vuosittain talousarvion yhteydessä. Vuoden 2025 korvaus peruspääomasta oli 16 038 euroa koko vesihuoltolaitokselle.

Vesihuoltolaitoksen laskennallinen tuloslaskelma 2025 osoittaa, että laitoksen tilikauden alijäämä ennen korvausta peruspääomasta oli 262 539 euroa (475 210). Suluissa edellinen vuosi. Poistot olivat 1 095 981 euroa (1 260 665).

Vesihuoltolaitos osti v. 2025 vettä Kyröskosken Vesihuolto Oy:ltä 67 564 m³ (59 241). Kyröskosken Vesihuolto Oy:lle maksettiin tukkuvedestä 85 806 (68 127) euroa. Kyröskosken Vesihuolto Oy:n tukkuvesihinta on ollut 1,27 e/m³, alv 0% 1.10.2024 alkaen.

Vesihuoltolaitos osti vettä Hämeenkyrön Vesi Oy:ltä 274 598 m³ (284 886), josta kunta itse käytti 105 432 m³ (104 161) ja myi Sastamalan Vedelle 169 166 m³ (180 725). Hämeenkyrön Vesi Oy:lle maksettiin 96 109 euroa (91 164) ja Sastamalan Vettä laskutettiin vedestä 90 658 euroa (92 532) ja Hämeenkyrön Vesi Oy:tä vedenottamon hoidosta 13 298 euroa (14 814). Hämeenkyrön Vesi Oy:n laskutushinta oli 0,35 e /m³, alv 0 % 1.7.2025 alkaen.

Miharista pumpattiin vettä 1 064 374 m³ (1 052 942), josta Nokian osuus oli 829 918 m³ (812 628). Miharin vedenottamon toimintatuotot olivat 160 515 euroa (188 572). Miharin vedenottamon käyttökustannukset olivat 0,19 e/m³, alv 0 % (0,23).

Vesilaitoksen piirissä on 2152 kulutuspiistettä (2145), joista 46 on vesiyhtymiä. Vuonna 2025 veden myynnistä saatiin tuloja (käyttömaksu ja perusmaksu) 657 406 euroa (616 182) ja liittymismaksutuloja kertyi 15 258 euroa (24 915). Vesilaitoksen toimintatuotot olivat 932 686 € (941 735) ja toimintakulut 550 569 € (549 627). Luvuissa ei huomioida poistoja ja arvonalentumia jotka olivat 178 752 € (207 261).

Elinympäristölautakunta tarkisti vesihuoltolaitoksen maksuja viimeksi 01.04.2025 § 38, jolloin verottomia perusmaksuja korotettiin 10 % ja verottomia käyttömaksuja 5%.

Vesimaksut 1.10.2025 alkaen (suluissa verolliset hinnat, alv 25,5 %):

Käyttömaksu

- tavallinen kulutus 1,85 €/m³ (2,32)

- vesiyhtymien kulutus 1,53 €/m³ (1,92)
- satunnainen kulutus 2,48 €/m³ (3,11)

Rakennusaikaisesta vedestä peritään pientaloilta arviona 30 m³ ja muilta rakennuksilta 50 m³ satunnaisen kulutuksen maksulla.

Perusmaksu/vuosi

- ≤25 68,52 €/m³ (85,99)
- ≥32 88,10 €/m³ (110,57)

Vesihuoltolain mukaan vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa laitoksen kaikki kustannukset, myös investoinnit.

Vesihuoltolaitoksen taloutta rasittavat poistojen muodossa edelleen vuosien 2014 - 2017 suuret investoinnit.

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuoltolaitoksen taksoja tarkistetaan vuosittain kohti lainsäädännön vaatimusta siitä, että vesi- ja jätevesihuollon tulee olla itsekannattavaa, eikä toimintaa tueta verorahoituksella.

Ehdotettu korotusten arvioitu vaikutus vesihuoltolaitoksen tuloihin on n. 98 000 euroa /vuosi (alv 0). Korotuksen arvioitu vaikutus keskiverto omakotitalon vesilaskuun on n. 48 euroa /vuosi (alv 25,5 %).

Oheismateriaali: Vesihuoltolaitoksen maksut 1.10.2025 alkaen, lähikuntien vesimaksuja ja vesihuoltolaitoksen TP laskelmat.

Päätöksen peruste hallintosäntö §91

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunta päättää, että verottomia perusmaksuja korotetaan 15 % ja verottomia käyttömaksuja 15 %. Korotukset tulevat voimaan 1.10.2026.

Perusmaksut/vuosi (suluissa verollinen hinta) 1.10.2026

- ≤25 78,80 €/m³ (98,89)
- ≥32 101,32 €/m³ (127,16)

Käyttömaksu/m³ (suluissa verollinen hinta) 1.10.2026

- tavallinen kulutus 2,13 €/m³ (2,67)
- vesiyhtymien kulutus 1,76 €/m³ (2,21)
- satunnainen kulutus 2,85 €/m³ (3,58)

§ 41

Vesihuoltolaitos; jäteveden käyttö- ja perusmaksu 2026

HMKDno-2026-211

Valmistelijat / lisätiedot:

Jari Luoma, yhdyskuntatekniikan päällikkö, jari.luoma@hameenkyro.fi

Kunnanvaltuusto päätti 16.2.2002 § 39 vesihuoltolaitoksen aloittavasta taseesta. Kunnan pääomasijoitus on 1 404 706 euroa, muodostuen kokonaan peruspääomasta (ei lainaa).

Vesihuoltolaitoksen peruspääoma kasvoi 1,4 milj. eurosta 3,2 milj. euroon v. 2005, kun aiempien vuosien liittymismaksupääomat siirrettiin kunnan peruspääomaan ja edelleen vesihuoltolaitoksen peruspääomaan. Korkeus laskettiin 1.1. - 30.6. 1,4 milj. eurolle ja loppuvuosi 3,2 milj. eurolle. Valtuuston 1.10.2018 päätöksellä vuodesta 2019 alkaen peruspääoman korkeus vahvistetaan omistajapolitiikan määrittämällä tavalla vuosittain talousarvion yhteydessä. Vuoden 2025 korvaus peruspääomasta oli 16 038 euroa koko vesihuoltolaitokselle.

Vesihuoltolaitoksen laskennallinen tuloslaskelma 2025 osoittaa, että laitoksen tilikauden alijäämä ennen korvausta peruspääomasta oli 262 539 euroa (475 210). Poistot olivat 1 095 981 euroa (1 260 665). Suluissa edellinen vuosi.

Viemäriverkoston piirissä on 2279 kulutuspiistettä (2268), joista neljä on jätevesiyhtymiä. Omilta asiakkailta perittävät jäteveden käyttömaksutuotot olivat 947 564 € (910 950 €), perusmaksutuotot 198 385 € (180 457 €) ja liittymismaksutuotot 35 288 € (37 963 €). Viemärelaitoksen toimintatuotot ennen poistoja ja arvonalentumisia olivat 1 465 561 € (1 380 616 €) ja toimintakulut 780 535 € (790 155 €). Poistot ja arvonalentumiset olivat 916 697 € (1 052 826 €).

Elinympäristölautakunta käsitteli viimeksi jätevesimaksuja 01.04.2025 § 37, jolloin huleveden verotonta perusmaksua korotettiin 10 % ja jäteveden verotonta perusmaksua korotettiin 10 % alueella 1 ja jäteveden verottomia käyttömaksuja korotettiin 5 % sekä umpikaivolietteen hinta korotettiin vastaamaan jäteveden käyttömaksua.

Jätevesimaksut 1.10.2025 alkaen (suluissa verolliset hinnat):

Jätevesimaksu

- tavallinen 3,05 €/m³ (3,83 €/m³)
- jätevesiyhtymät 2,48 €/m³ (3,11 €/m³)

Jätevedenpuhdistamolle vietävä liete

- umpikaivoliete 3,05 €/m³ (3,83 €/m³)
- saostuskaivoliete 17,66 €/m³ (22,16 €/m²)
- pienpuhdistamoliete 17,66 €/m³ (22,16 €/m³)

Perusmaksu alue 1/vuosi

- ≤25 71,76 € (90,06 €)
- ≥32 92,29 € (115,82 €)

Perusmaksu alue 2/vuosi

- ≤25 200,00 € (251,00 €)
- ≥32 257,20 € (322,78 €)

Huleveden perusmaksu/vuosi

- ≤25 64,60 € (81,07 €)
- ≥32 82,24 € (103,21 €)

Huleveden perusmaksua peritään vesihuoltolaitoksen huleveden toiminta-alueella. Perusmaksua peritään myös toiminta-alueen ulkopuolella, mikäli vesihuoltolaitos on rakentanut alueelle tai kiinteistöä varten järjestelmän hulevesien johtamista varten. Vesihuoltolain mukaan vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että pitkällä aikavälillä voidaan kattaa laitoksen kaikki kustannukset, myös investoinnit. Vesihuoltolaitoksen taloutta rasittavat edelleen eniten poistojen muodossa vuosien 2014 - 2017 suuret investoinnit.

Vesihuoltolain mukaisesti vesihuoltolaitoksen taksoja tarkistetaan vuosittain kohti lainsäädännön vaatimusta siitä, että vesi- ja jätevesihuollon tulee olla itsekannattavaa, eikä toimintaa tueta verorahoituksella.

Ehdotettu hintojen korotusten arvioitu vaikutus vesihuoltolaitoksen tuloihin yhteensä on n. 186 000 €/vuosi (alv 0 %). Korotusten arvioitu vaikutus keskiverto omakotitalon hulevesilaskuun on n. 12 €/vuosi (alv 25,5%) ja jätevesilaskuun on n. 71 €/vuosi (alv 25,5 %), (kulutus vuodessa 100 m³, alue 1).

Oheismateriaali: Vesihuoltolaitoksen maksut 1.10.2025, lähikuntien jätevesimaksuja ja vesihuoltolaitoksen TP laskelma.

Päätöksen peruste hallintosäntö §91

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunta päättää, että

- huleveden verotonta perusmaksua korotetaan 15 %.
- jäteveden verotonta perusmaksua korotetaan 15% alueella 1
- jäteveden verotonta käyttömaksua korotetaan 15 %.
- jätevedenpuhdistamolle vietävien lietteiden hintaa korotetaan 15 %.

Korotukset ja hinnat tulevat voimaan 1.10.2026.

Jäteveden perusmaksu alue 1/vuosi

≤25 82,53 € (103,58 €)

≥32 106,13 € (133,19 €)

Huleveden perusmaksu/vuosi

≤25 74,29 € (93,23 €)

≥32 94,58 € (118,70 €)

Jätevesimaksu (käyttömaksu)

jätevesimaksu 3,48 €/m³ (4,37 €/m³)

jätevesiyhtymät 2,85 €/m³ (3,58 €/m³)

Jätevedenpuhdistamolle vietävä jäte

umpikaivoliete 3,48 €/m³ (4,37 €/m³)

saostuskaivoliete 20,31 €/m³ (25,49 €/m²)

pienpuhdistamoliete 20,31 €/m³ (25,49 €/m³)

§ 42

Tippavaaran yritysalueen asemakaava ja asemakaavamuutos; elinympäristölautakunnan lausunto

HMKDno-2021-255

Valmistelijat / lisätiedot:

Sari Hietala-Karlsson, toimistopäällikkö, sari.hietala-karlsson@hameenkyro.fi

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 2.3.2026 § 48 asemakaavan ja asemakaavan muutoksen ehdotuksen nähtäville asettamisesta ja lausuntojen pyytämisestä AKL 65 § ja MRA 27 §, 28 § mukaisesti.

Kaavoitus koskee kiinteistöjä 108-421-11-385 Tippavaara, 108-421-11-428 Kolmio ja osaa kiinteistöistä 108-421-2-146 Rajala, 108-421-11-278 Kuusela, 108-421-11-415 Varala, 108-421-48-21 Vanhaisäntä, 108-895-2-38 Tampere-Vaasa valtatie, 108-895-2-5 Yleinen tie, 108-895-2-6 Yleinen tie ja 108-895-2-40 Hanhijärvi-Tippavaara 2620.

Asemakaavan muutos koskee osaa korttelista 14 sekä erityis-, liikenne- ja katualueita. Alue on pinta-alaltaan noin 25,6 ha ja sijaitsee Tippavaarassa valtatie 3 länsipuolella. Kaavaehdotuksessa alueelle on osoitettu toimitilarakennusten korttelialueille 12 yritystonttia ja yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueelle yksi tontti (paloasema). Uudet yritystontit sijoittuvat uudelleen linjatun Rapionvuorentien varteen.

Kaavaehdotus ja muu valmisteluvaiheen aineisto on nähtävillä 25.3.-27.4.2026. Kaavaehdotuksesta ja valmisteluaineistosta on mahdollista jättää lausuntoja 27.4.2026 mennessä. Tähän on pyydetty lisäaikaa 5.5.2026 saakka.

Asian käsittely

Elinympäristölautakunnalla ei ole kaavaehdotuksesta lausuttavaa.

Päätöksen peruste hallintosäntö § 112

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunta ei anna kaavaehdotuksesta lausuntoa.

§ 43

Lausunto Hollitien asemakaavamuutoksen luonnosvaihtoehdoista; elinympäristölautakunta

HMKDno-2023-261

Valmistelijat / lisätiedot:

Sari Hietala-Karlsson, toimistopäällikkö, sari.hietala-karlsson@hameenkyro.fi

Kunnanhallitus on päättänyt 2.3.2026 § 47 Hollitien asemakaavamuutoksen luonnosvaihtoehtojen 1 ja 2 nähtäville asettamisesta ja lausuntojen pyytämisestä AKL 62 § ja MRA 30 § mukaisesti.

Asemakaavan muutos koskee tiloja: 108-421-8-3 Kuntala, 108-421-8-7 Säästöpankki, 108-421-0021-3 Pentti, 108-421-21-4 Eskola, 108-421-21-5 Tulevaisuus, 108-421-21-6 Omena, 108-421-1- 36 ja 108-421-1-34 Pappila sekä läheisiä katu- ja maantiealueita.

Alue on pinta-alaltaan noin 3,2 ha ja sijaitsee Hämeenkyrön keskustassa kunnanviraston ympäristössä.

Vaihtoehdoissa alueelle on osoitettu yleisten rakennusten, asuin- ja palvelurakennusten korttelialueita sekä puisto- ja katualueita. Alue on osa valtakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä.

Kaavaluonnokset ja muu valmisteluvaiheen aineisto on nähtävillä 25.3.-27.4.2026. Kaavaluonnoksesta ja valmisteluaineistosta on mahdollista jättää lausuntoja 27.4.2026 mennessä. Lausunnon antamiseen on saatu lisää aikaa 5.5.26 saakka.

Asian käsittely

Elinympäristölautakunnan lausunto

Elinympäristölautakunta esittää, että myös asfaltointi on yhtenä mahdollisuutena sisäänkäyntien alueilla sekä muilla pihan kulku- ja oleskelupinnoilla ja virheralueiden kulkuväylillä.

Päätöksen peruste hallintosääntö § 112

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunta antaa edellä mainitun lausunnon.

§ 44

Elinympäristölautakunnan kokousajat vuonna 2026; syksy

HMKDno-2025-524

Valmistelijat / lisätiedot:

Sari Hietala-Karlsson, toimistopäällikkö, sari.hietala-karlsson@hameenkyro.fi

Hallintosäännön 3 §:n mukaan toimielin pitää kokouksensa päättämäärän aikana ja paikassa. Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä.

Elinympäristölautakunnan kokoukset esitetään pidettäväksi tiistaisin klo 16.30 alkaen. Syyskaudella 2026 kokoukset ehdotetaan pidettävän seuraavasti:

1.9.2026

6.10.2026 Talousarvio 2027 / Muutostalousarvio 3/2026

3.11.2026

1.12.2026

Kokouspaikkana on elinympäristöpalveluiden toimiston kahvio.

Päätöksen peruste hallintosääntö §91

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunnan lupajaosto päättää syyskauden 2026 kokouspäivät esityksen mukaisesti.

§ 45

Ranta-Niskalan kunnallistekniikan urakoitsijan valinta

HMKDno-2026-220

Valmistelijat / lisätiedot:

Jari Luoma, yhdyskuntatekniikan päällikkö, jari.luoma@hameenkyro.fi

Yhdyskuntatekniikan päällikkö on pyytänyt urakkatarjouksia tarjouspyynnön liitteenä olevien asiakirjojen mukaisesti. Urakka käsittää katujen ja vesihuoltolinjojen rakentamisen Hämeenkyrön Ranta-Niskalassa. Rakennettavan kadun, nimeltään Ranta-Niskalan raitti, pituus on noin 440 m. Lisäksi alueelle rakentuu kevyen liikenteen väylä nimeltään Torpanpolku, jonka pituus on 50 metriä. Urakka sisältää kaikki katujen ja vesihuoltolinjojen rakentamiseen liittyvät rakennus- ja maanrakennustyöt hankintoihin ja asennuksiin liiteasiakirjojen mukaisessa laajuudessa. Urakoitsija täydentää tarvittavilta osin rakennussuunnitelmat työsuorituksiaan varten. Urakka on kokonaishintaurakka. Urakoitsija (/pääurakoitsija) toimii lainsäädännön tarkoittamana päätoteuttajana ja huolehtii kaikista työmaavelvoitteista. Hankkeeseen on varauduttu vuoden 2026 investoinneissa.

Kansallinen hankintailmoitus on julkaistu 10.4.2026 Tarjouspalvelu.fi palvelussa ja Hilmassa. Tarjoukset tulee jättää 1.5.2026 klo 12:00 mennessä. Tarjousten vertailuperuste on soveltuvuusvaatimukset täyttävä halvin hinta.

Tarjouspyyntöön tutustuttiin xx kertaa ja määräaikaan mennessä jätettiin x tarjousta.

Saadut tarjoukset alv 0% esitellään kokouksessa.

Päätöksen peruste hallintosäätö § 112

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Ranta-Niskalan urakoitsijaksi valitaan kokouksessa.

§ 46

Viranhaltijoiden päätösluettelot ja otto-oikeus

Elinympäristölautakunnalle annetaan tiedoksi viranhaltijapäätökset.
Viranhaltijapäätökset ovat pykälän oheismateriaalina.

Päätökset ajalla 2.4.-29.4.2026:

Elinympäristöjohtaja

Viranhaltijapäätös:

§ 5 Väliaikainen varastopaikka, 10.04.2026

§ 6 Lupa Matkaparkin käyttöön (vanha urheilukenttä), Sirkus Tähti, 17.04.2026

§ 7 Ateriakuljetusten hankinta 2026, 23.04.2026

§ 8 Kaavan laatimisen hankinta, Laivarannan asemakaava ja asemakaavan muutos,
27.04.2026

Maanrakennusmestari

§ 13 Nopeusrajoituksen asettaminen Tarrintielle, 08.04.2026

§ 14 Torin käyttölupa: Street Food -tapahtuma 26-27.5.2026, 10.04.2026

§ 15 Sijoitus- ja kaivulupa, Simpukkatie, Sireliuksentie, Niinitie, Valokuitunen Oy, SVs,
Aklas Oy, 29.04.2026

Toimistopäällikkö

§ 2 Tontin varaus- ja myyntipäätös; A. Koivisto, 21.04.2026

§ 3 Tontin varaus- ja myyntipäätös; S. Pyöriä, 21.04.2026

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunta saa tiedokseen viranhaltijapäätökset. Toimielin ei käytä otto-oikeuttaan lueteltuihin viranhaltijapäätöksiin.

§ 47

Ilmoitusasiat

- Rakennusvalvonnan päätöksiä

Ehdotus

Esittelijä: Ritva Asula-Myllynen, elinympäristöjohtaja

Elinympäristölautakunta merkitsee ilmoitusasiat tiedoksi